מגילה נקראת פרק ראשון שלמי הגבורים

שיקראו כלא כרכם כב' ימים ביום ס"ו לא יברכו דשמא אינה מוקסת תומה וכיום י"ד לא יברכו ועדיין לה הגיע זמנה וכויה כרכה לבעלה ומיי׳ כתב שתברכין כיום ייד כיון שמוא זמן קריאה לרוב העולם:

מספקא ליה (וכו') אי מוקפת חומה

וכו' אי לא והוצל בחוצה לארץ היתה

כדאמריכן בסוף כתובות [דף קיא.]

נקיטינן בבל לא חזיא חבלי משיח

תרגמא הולל ובפרק ערבי פסחים

[דף קינ:] כמי אמריכן הוא יוסף איש

הוצל הוא יוסף הבבלי ולקמן [דף כם.]

כמי אמריכן בבבל היכא בבי כנישתא דהולל ואין זו ראיה לפי שכתוב במקלת

הנוסחאות רב אסי קרא מגילה בהולל

לפון ריא"ז עיר שסיתה מסופקת לקדמונים אם היא מוקפת האמה מימות יסושת כגון שסים נדה אחד ים שלא כים לם תומה מלד הים אלא הים היא חומשה ספק וקורין כה בי"ד וכם"ד וכרחה בעיני שמבנים שמחה ומחטם

נקונפרם ככחיום: בקוטרם בנחיום: א פ"י בר"ם מרוסנטר"ק דלה מקרי ישב החלם: סוקף אלה כשישב מחלם הדעתה שלה לסקיפו אכל הם ישב תחלם הדעשם לסקיפו מקרי שפיר סוקף ולנסוף ישר :

ושוד המיק דכמוקפין חומה חליכן ביהושע דוקאיבארך אבל בחו"ל אפי' מוקפין חומה מימום יהושע קורין בי"ד מה ענין יהושע בחו"ל ועוד הבנמרא אמריטן דילפיטן פרזי פרזי כתיב הכא היושבים בערי הפרזות וכתיב התם לבד מערי הפרזי מה להלן מוקפות דידהו מימות יהושע מיקפות דידה מימות יהושע ולבד מערי הפרזי בארך ישראל כתיב ואע"פ שסחם שניט כרכים המוקפין כיון שהזכירו מימות יהושע פל כרכין שלו משמע אבל בתום' הביאו ראיה שאפילו בתו"ל קורין בפ"ז מדאמרינן [דף ה:] רב אםי קרא מצילה בהולל בארביסר וחמיסר ONDOO חודה אור

> יקרין נפ"ן: 6ספר°והיהודים אשר בשושן נקהלו בשלשה עשר סמוך . אפ"פ שאים נראה נראה אפ"פ פ (יום) בו ובארבעה עשר (יום) בו ונוח בחמשה עשר בו (א) מ"ם הואיל ונעשה בו נס אמר ר' יהושע כן לוי כרך וכל הסמוך לו וכל הגראה עמו נידון ככרך וקורין בחמשה

למבריא והיינו מיל ולימא מיל הא קמ"ל דשיעורא דמיל כמחמתן למבריא: "וא"ר יהושע בן לוי כרך שישב א ואח"כ הוכף נידון ככפר מ"מ °ואיש כי ימכור בית מושב עיר חומה מושב שהוקף ולבמיף ישב ולא שישב ולבסוף הוקרניה מדננימין [יוק נרים רק" ז"ל ופירם

כדון ככרך .

ם שלינו פמוך: ועד כמה . קרי ליה פמוך:

כרך שישב ולנסוף סוקף. שנתיישב חחלה כבתים ולבסוף סוקף חומה נדון ככפר

לשנין בתי ערי חומה: בית מושב שיר

הומה. שנתיישב בתוך ערי חומה:

דתרי הוצל הוו וזו בחלקו של בנימין ואמר וההיא דכבל לא מיקרי דבנימין] ולא גרסינן בכתובות הולל דבנימין אבל הרמב"ן ז"ל כתב דמשמע דמוקפות דתו"ל קורין בט"ז דהא לרבי יהושע בן קרחה דאמר בגמרא [דף ב:] כל שמוקפין חומה מישות אחשורוש משמע אפילו בחו"ל קורין במ"ז וכדאמר איהו כשושן ומדרבי יהושע בן קרחה נשמע לרבק במוקפין חומה מימות יהושע בן נון דהא לא פליני אלא בומן דרבנן חלו לה בומן יהושע בן נון ורבי יהושע ב"ק סלי לה בזמן אחשורוש אבל בעיירות שבחו"ל לא נחלקו וגם זו אינה ראיה דאיכא למימר דהא בהא חליא אלא שהוא ז"ל הביא עוד ראיה מדגרסיגן בירושלמי הכרך שחרב ונעשה של עובדי כוכבים אית חמו בו אין קורין בחו"ל קורין פירוש בירושלמי שאלו מילחא דריב"ל דלקמן דכרך שחרב מי׳ במלנים ולבסוף ישב או שנששה של נכרים מהו והשיט דק"ו הוא שהרי בכרכין המוקפין חומה שבחו"ל קורין במ"ו ואמייב שהרבה כרכים בחו"ל שלא היו בהן ישראל כלל מימות אחשורוש וכ"ש שלא היה בהן עשרה במלנין ואם הירושלמי מתפרש כך יש לנו ללמוד ממטו שהכרכין המוקפין חומה שבתרל קורין בפ"ו וכן דעת הגחונים ז"ל: אבור ריב"ל כרך וכל הסמוך לו וכל הגראה עמו נידון ככרך. מפרש בגמ' נראה אט"פ שאיט סמוך כגון דיתבא בריש טורא סמוך אט"פ שאיט נראה כגון שיושבת בנחל וי"מ דנראה [6] וסמוך דקהמר הייט דמתחשב מתחומי העיר דוקא [ואפינו מופלג כמה] והכי דייק לישנא דקאמר גראה [ב] אע"פ וכו' ולא קאמר רואין אופו מן השיר מיהו הא והא נמי איתא דרואין אותו מן העיר בעינן אי למי אפשר דכי אמרינן ועד כמה אמר רבי ירמיה כמחמתן לסבריא מיל אכולה מילחא מהדר בין לנראה עמו בין לסמוך ומ"מ [אפילו לפירושא קמא] איט נראה שאם היה רחוק כמה פרסאות מפני שרואין אותו מן הכרך יהא נידון ככרך: [אכור ריב"ל כרך שישב ולבסוף הוקף נידון ככפר מ"ט דכמיב ואיש כי ימסור בים מושב זגו'. פירוש דמושב נקוד פתח והוא סמוך ומשמעו בים מושב של עיר החומה ומשמע שהחומה היתה שם תחלה וסובר רש"י ז"ל דדוקא לענין בתי שרי חומה הוא דבשיכן הוקף ואח"כ ישב אבל לענין מגילה לא ולפיכך פירשה לזו לענין בתי ערי חומה וטעמו ז"ל מדאמרינן לקמן בגמרא [דף ה:] חוקיה קרא מצילה בטבריא בארביסר ובחמיסר דמספקא ליה משום דחד גיסא ימא ופרכינן אמאי מספקא ליה דהא ודאי לאו חומה היא דמכיה אשר לו חומה ולא שור אגר סביב פרט לטכריא שימה חומתה ומפרקיגן דלטנין בחי ערי חומה לא מספקא ליה וכי מספקא ליה לפנין מגילה מאי פרזין ומוקפין חומה דכתיבי גבי מגילה משום דהני מיגלו והני מיכסו והאי נמי הא מיגלא או דילמא משום דהני מיגנו והכי לא מיגט והאי כמי אגטיי מיגניא אלמא לא בשיכן חומה לשנין מגילה כדבשיכן לשנין בית בבתי שרי חומה אלא ["במגניא ובמיכסי תליה מילתה וכיון שכן כרך שישב ולבסוף הוקף הה נמי מינני ומיכסי הלכך משמע שקורין בו את המגילה בט"ד וה"ב משמע מדאמר ריב"ל כרך והסמוך לו והגראה עמו נידון ככרך אפ"פ שאין הדין כן לפנין בים בבתי עדי חומה] קל הוא שהקלי חכמים בקריאתה [וכדאמריכן בירושלמי הני ר"ש ב"ר קל הוא שהקילו בקריאתה] דתניכן התן כל שהוא לפנים מן החומה הרי הוא כבתי שרי חומה חון מן השדות רמ"א אף השדות ותני כאן הסמון לכרך והגראה עמו הרי הוא כיולא בו אלמא אין דין שרי תומה שוה למקרא מגילה ובית בבתי פרי חומה הלכך משמע דהה דהמר ריב"ל בבית בבתי ערי חומה דוקה היא אלה שחינו נרחה כן מדברי הרב אלפסי ז"ל שהביחה בהלטומיו ואף הלשון בעלמו מוכיח שאף לענין מקרא מגילה איתמר דאי לא הול"ל נידון כבתי ערי החלרים ולפיכך נראה דהא דריב"ל פליגא אדחוקיה דלריב"ל איט נדון משום חומה [כמו] לענין בית בבתי ערי חומה אלא שהקלו בסמוך ונראה כיון שחומת הכרך חומה גמורה: ובמים איכא למידק בהא דריב"ל במאי עסקינן אי בשיש בה עשרה במלנין אפ"פ שישב ולבסוף הוקף היאך נדון ככפר להקדים ליום הכניסה ולמה לא יקראו בי"ד כדין עיירות גדולות וכי סימא בשאין בה עשרה בטלנים עסקינן ומש"ה קאמר דנידון ככפר א"כ

אפינו הוקף ולבסוף ישב נמי דהא אמר ריב"ל בסמוך כרך שאין בו עשרה בפלנין נידון ככפר תרצו בחום' דלעולם כל שהיא מוקפת חומה מימות יהושע בן נון מתוך חשיבות חומתה אע"פ שחין בה י' בשלנין אין מקדימין ליום הכניסה אלא קורין בט"ז והייט הא דהכא דאמר ריב"ל כרך שישב ולבכוף הוקף נידון ככפר כלומר שמקדים ליום הכניסה ככפר והייט ודתי בשאין בו " בפלנין ומשמע דהאי הוקף ולבפוף שב אש"פ שאין בו י' בטלנין קורין בש"ו ואידך דריב"ל דאמר כרך שאין בו י' בטלנין נידון ככפר לאו דוקא כרך המוקף מימות יהושע בן טון אנא טיר הגדולה שבגדולות קרי כרך כדאתריכן בריש כתובות [דף ד.] כגון מחא מחסיא דמפקא מכרך וחגן נתי בפרק שני דייני נזירום [דף קי-] אין מוליאין מעיר לכרך ומכרך לעיר והיינו דאקשינן עלה בגמרא מאי קמ"ל תניכא איזו עיר גדולה כל שיש כה עשרה בטלנין פהות מכאן הרי זה כפר הלכך ודאי פשיטא דעיר גדולה שבגדולות מקדמת ליום הכניסה כל שאין בה י' בטלנין ומפרקינן כרך חינסרייכה ליה אע"ג דמקלעי ליה מעלמה כלומר דרבותה השמעיכן בעיר גדולה שבגדולות הבל כרך המוקף חומה איט קורה אלה בס"ז יהייט דחכן איזו עיר גדולה כל שיש בה י' בסלנין ולא קתני איזהו כרך דמשמע דבכרך לא בעי י' בטלנין ואפשר שהטעם בזה כדי לחטק בבוד לארץ ישראל שהיתה חריבה מיושביה שקורין בה לשלם במ"ז אט"פ שאין בה י' בטלנין זו היא שיטחם ז"ל אבל היותר מחוור אללי אה שנאמר דכי אמר ריב"ל כרך שאין בה י' בפלנין נידון ככפר היינו לומר שאם רצה מקדים ליום הבניסה ומיהו אם לא רט קורין בס"ז אידך דריב"ל דאמר כרך שישב ולבסוף הוקף נידון ככפר היינו לומר שאין חומתו מעלה ולא מורדת אלא קורא בי"ד ואם אין בו " במלנין ים רצה להקדים מקדים: אבר הרמב"ן ז"ל כתב כרך שאין בו י' בטלנין אם לא רצה להקדים קורא בי"ד והביא הוכחה לזה מן הירושלמי אט"פ שהגרסא מתחלפת ואין פירושו ברור ול"ע לפי דבריו היאך נהגו עכשיו בארץ ישראל לקרוא בט"ו שהרי ברוב המקומות אין שם משרה בטלנין שיהיו בטלין ממלאכתן לשמוד בבית הכנסת וי"ל דלאו דוקא בטלנין אלא כל שדרין שם י" בני אדם שהולכין בוקר וטרב בים הכנסת הרי הוא כאינו יש שם עשרה בפלפין והכי נתי חוכה מאי דאמר בגמרא כרך אנטריכא ליה אע"ג דמקלעי ליה מעלמא והא הנהו דמשלחה אין בשלין ודוקה משום דאתו משלחה הוא דלה מהני הא אילו היו מהשיר נידונין כעשרה בשלנין ואם תאמר כיון דאתר כרך דישב ולבסוף הוקף נידון ככפר שיר המוקפה מימות יהושע בן נון היאך קורין בה בט"ז ניחוש דילמא ישבה ולבסוף הוקפה י"ל שיבת העובדי סוכבים אינה ישיבה ונמלא שבשעה שכבשה יהושע היתה בה חומה ולא ישבה עד שנתישבו בה ישראל וא"ת הרי בכל הערים המוקפות חומה מימות יהושע קורין בט"ו ואפילו בחו"ל ואי אחרת דישיבת העובדי כוכבים אינה ישיבה הרי הן כאילו לא או מוקפות חומה מימות יהושע בן טן לפי שלא היה בהן באותו זמן ישיבה כלל י"ל כי אמרינן הכי ה"מ בארץ ישראל משום דכיון דלענין ותי ערי חומה דינן כמוקפין חומה מימות יהושע בן טן מפני שישיבת העובדי כוכבים אינה ישיבה אף לענין קריאת מגילה נדוטת מוקפות חומה אלא דאכתי איכא למידק בעיירות המוקפות חומה שבחו"ל ניחוש דילמא קדמה ישיבתן לחומתן ונמלא שהרי הן כאילו אין הם חומה אלא איכא למימר שהולכין אחר הרוב שעל הרוב קודמת חומתה לישיבתן שכן דרכי רוב המדינה מקיפין חומה תחלה ואחר כך יישבין אותן : "רלינוני מיירות המסופקות אם הן מוקפין חומה מימות יהושע בן טן או לא הורו הגאונים ז"ל שהולכין בהן אחר רוב יירות שרובן אינן מוקפות מומה מימות יהושע וקורין בהן בי"ר ועוד שאפילו תאמר שהוא ספק שקול ה"ל ספק של דבריהם ולקולא נמלא פטורות בשניהם ומבטל ממנו בודאי מקרא מגילה [ג] לפיכך קורא בראשון ופטור בשני ודאמרינן בגמרא [דף ה:] אטבריא והאלל והיו קורין בהן בארבעה ששר ובתמשה עשר במדת חסידות היו טהגין כן משום ספקא דטבריא דתליא בתגניא ומכסיא ובהולל מפני היו נחלקין בה בקבלפו זה אומר מוקפת חה אומר אינה מוקפת והיו קורין בלא ברכה דספק דדבריהם לא בעי ברוכי כדאיתא פרק במה מדליקין [דף ע:] אלא שראוי לברך בארבעה עשר מפני שהולכין אחר רוב העולם והרמצ"ם ז"ל כתב בפרק ה' מהלכות גילה עיר שהיא ספק קורון בה בשני הימים ובליליהן אבל אין מברכין על קריאמה אלא בי"ד הואיל והוא זמן קריאה לרוב העולם :

חרושי אנשי שם מהר"ן שפירא (א) כן כחשביי חיפת ממש כל

זה וכאלוף מכוריר שכמו זיל לה כנים מידי מים כיל שים כחן פים דסה כנם שנששם עו סיים כא בכמוב שביו מושין מלחמה גם כייד ומו כפ"ו וכיל דמרין לספוך כדבר וכנ"ל קוריון בפ"ז מ"ס כוחיל ומנבכ נו כם דכפיב וכיפורים